

§ 369

Valtuutettu Mari Holopaisen toivomusponsi selvittää mahdollisuutta painottaa nykyistä paremmin ympäristö- ja ilmastovaikutuksia investointipäätöksiä tehtäessä

HEL 2019-007388 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Markku Riekko, hankepäällikkö, puhelin: 310 39900
markku.riekko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 19.6.2019 kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöksen hyväksymistä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen: "Selvitetään mahdollisuudet painottaa nykyistä paremmin ympäristö- ja ilmastovaikutuksia investointipäätöksiä tehtäessä. (Mari Holopainen)

Ympäristö- ja ilmastovaikutuksia otetaan tällä hetkellä huomioon mm. kaupunginhallituksen 21.5.2018 hyväksymän katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeen mukaisesti. Suurimpien liikennehankkeiden suunnittelun yhteydessä tehdään Väyläviraston hankearvioinnin mukainen vaikutusten arviointi, jossa huomioidaan myös ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

Yleis- ja hankesuunnitelmavaiheissa liikenneinvestointihankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia selvitetään mm. mallintamalla, minkä perusteella voidaan laskea hankevaihtoehtojen vaikutukset CO2 -

päästöihin. Lisäksi arvioidaan hankkeiden vaikutukset ilmanlaatuun ja meluun.

Liikennehankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia nostetaan aiempaa selkeämmin esiin myös hankearvioinnin ja päätöksenteon tueksi laadittavalla laajennetulla hankearvioinnilla ja siihen liittyvällä arviointitaulukolla, jossa hankkeen vaikutuksia on arvioitu perinteistä hankearviointia laajemmin. Sillä pyritään tuomaan paremmin esiin eri hankevaihtoehtojen välisiä eroja. Laajennetun hankearvioinnin sisältöä kehitetään edelleen.

Liikennehankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutusten arvioinnissa pyritään huomioimaan käytettyjen materiaalien ja niiden elinkaaripäästöjen vaikutukset.

Rakentaminen on yksi eniten ympäristövaikutuksia aiheuttava toiminto kaupungin toiminnassa erityisesti sen energiankulutuksen ja luonnonvarojen käytön takia. Kiertotalouden avulla olisi mahdollista säästää sekä rahaa että luonnonvaroja ja vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta sen mahdollisuuksia (esim. kierrätettävät osat, purettavuus) hyödynnetään yleisesti rakentamisessa varsin vähän. Helsingin kaupungilla on käynnissä joitain kiertotalouspilotteja.

Rakennushankkeiden hankeohjausta kehitetään käynnissä olevan tilahankkeiden käsittelyohjeiden päivitystyön yhteydessä siten, että hankkeen elinkaarikustannusten arvioinnin roolia saadaan vahvistettua. Tämä mahdollistaa energiatehokkaampien ja ympäristöystävällisempien vaihtoehtojen huomioimisen entistä paremmin päätöksenteossa.

Rakentamisen ympäristöhaittoja pyritään vähentämään muun muassa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman ja Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteiden mukaisesti. Tekeillä on myös kierto- ja jakamistalouden tiekartta, joka pyrkii edistämään kiertotaloutta muun muassa rakentamisessa.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

15.06.2020

Asia/14

Lisätiedot

Markku Riekko, hankepäällikkö, puhelin: 310 39900
markku.riekko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ponnen ehdottaja

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.03.2020 § 152

HEL 2019-007388 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallituksen 21.5.2018 hyväksymän katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeen mukaan hankkeiden hyväksymisen yhteydessä otetaan huomioon taloudellisten vaikutusten lisäksi kaupunkikehitykselliset vaikutukset, vaikutukset kaupungin tavoitteiden saavuttamiseen sekä ympäristö- ym. vaikutukset.

Suurimpien liikennehankkeiden suunnittelun yhteydessä tehdään Väyläviraston hankearvioinnin ohjeistuksen mukainen vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon myös hankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Tie- ja ratahankkeilla on omat arviointiohjeensa.

Liikenneinvestointihankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia selvitetään yleissuunnitelma- ja hankesuunnitelmavaiheissa mm. mallintamalla liikennehankkeen liikenteelliset vaikutukset koko liikennejärjestelmään. Tämän mallinnuksen perusteella voidaan laskea hankevaihtoehtojen vaikutukset CO₂ -päästöihin. Lisäksi arvioidaan hankkeiden vaikutukset ilmanlaatuun ja meluun.

Liikennehankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia nostetaan aiempaa selkeämmin esiin myös hankearvioinnin ja päätöksenteon tueksi laadittavalla laajennetulla hankearvioinnilla ja siihen liittyvällä arviointitaulukolla, jossa hankkeen vaikutuksia on arvioitu perinteistä hankearviointia laajemmin. Sillä pyritään erityisesti tuomaan paremmin esiin eri hankevaihtoehtojen välisiä eroja. Laajennetun hankearvioinnin sisältöä kehitetään edelleen.

Liikennehankkeiden suunnitteluprosesseja ja hankekuvausta kehitetään jatkuvasti liikenne- ja katusuunnittelupalvelussa, mikä osaltaan edistää myös ympäristö- ja ilmastovaikutusten huomioimista hankkeiden suunnittelussa. Prosesseja kehitettäessä seurataan samalla, miten ympäristö- ja ilmastovaikutusten arviointimenetelmät kehittyvät ja tuodaan hyviä käytäntöjä osaksi suunnitteluprosessia.

Myös liikennehankkeiden ympäristö- ja ilmastovaikutusten arvioinnissa pyritään huomioimaan käytettyjen materiaalien ja niiden elinkaaripäästöjen vaikutukset. Arviointimenetelmien kehittymistä seurataan tarkoin ja niitä tullaan soveltamaan hankearvioinneissa ja hyödyntämään päätöksenteossa.

Rakentaminen on yksi eniten ympäristövaikutuksia aiheuttava toiminto kaupungin toiminnassa erityisesti sen energiankulutuksen ja luonnonvarojen käytön takia. Kiertotalouden avulla olisi mahdollista säästää sekä rahaa että luonnonvaroja ja vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta sen mahdollisuuksia (esim. kierrätettävät osat, purettavuus) ei vielä tällä hetkellä hyödynnetä rakentamisessa riittävästi. Helsingin kaupungilla on kuitenkin käynnissä joitain kiertotalouspilotteja.

Rakennushankkeissa merkittävin investointipäätöksiä ohjaava tekijä on usein investointikustannuksen suuruus, minkä johdosta elinkaarikustannuksella tarkasteltavia uusiutuvan energian järjestelmiä ei välttämättä voida valita esimerkiksi liian suureksi kohoavan vuokra vaikutuksen tai hankkeen enimmäishinnan ylittymisen takia. Investointikustannuskeskeisestä menettelystä tuleekin siirtyä tarkastelemaan kaikkia elinkaarikustannuksia, mikä useimmiten johtaa energiatehokkaamman tai ympäristöystävällisemmän teknologian valintaan.

Rakentamisen ympäristöhaittoja pyritään vähentämään muun muassa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman ja Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteiden mukaisesti. Tekeillä on myös kierto- ja jakamistalouden tiekartta, joka pyrkii edistämään kiertotaloutta muun muassa rakentamisessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Rantsi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi
Johanna Af Hällström, tiimipäällikkö, puhelin: 040 334 5498
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566